

Štatút presbyterskej rady

Všetci kňazi majú spolu s biskupmi účasť na jedinom kňazstve a účinkovaní Kristovom, takže sama jednota svätenia a poslania si vyžaduje hierarchické spoločenstvo s biskupským stavom.

Keďže kňazi dostali pri vysviacke dar Ducha Svätého, biskupi v nich majú nevyhnutných pomocníkov a poradcov v službe a povinnosti učiť, posväcovať a spravovať Boží ľud. Nech ich radi vypočujú, ba nech sa s nimi radia a si s nimi vymieňajú náhľady o požiadavkách pastoračnej činnosti a otázkach týkajúcich sa záujmov diecézy. Aby sa to však mohlo účinne uplatňovať, nech sa zriadi primerane dnešným podmienkam a potrebám – vo forme a podľa predpisov, ktoré určí cirkevné právo – kňazský senát, reprezentujúci kňazstvo, ktorý by mohol svojimi radami účinne pomáhať biskupovi pri správe diecézy¹.

1. Povaha a cieľ

1. Presbyterská rada (ďalej *PR*) utvorená podľa kánonov 495-501 *Kódexu kánonického práva* je nástrojom spolupráce, hierarchického spoločenstva a kňazskej jednoty. Tvoria ju skupina kňazov, ktorá je akoby senátom arcibiskupa reprezentujúcim presbytérium Košickej arcidiecézy.
2. Diecézny biskup je povinný ustanoviť *PR* do roka od prevzatia vlastníctva diecézy (kán. 501 § 2) alebo do roka od ukončenia funkčného obdobia, na ktoré bola *PR* zvolená.
3. *PR* zaniká vo chvíli uvoľnenia úradu diecézneho biskupa (*sede vacante*); predčasne rozpustená môže byť iba v súlade s kán. 501 § 3.
4. Uplynutím päťročného funkčného obdobia *PR* pokračuje až do ustanovenia novej *PR*.
5. *PR* nie je právnickou osobou, ale kolégiovým zoskupením osôb (kán. 115 § 2; 127 § 1). *PR* má iba poradný hlas (kán. 500 § 2).
6. *PR* poskytuje fórum pre dostatočnú a slobodnú diskusiu o všetkých pastoračných otázkach; hľadá a navrhuje spôsoby a prostriedky efektívnej pastoračnej služby; reprezentuje jednotu kňazov a rozličnosť služieb, ktoré vykonávajú.
7. *PR* sa riadi predpismi *Kódexu kánonického práva* a týmto štatútom.

2. Úloha, povinnosti a práva

1. Úlohou *PR* je pomáhať arcibiskupovi v riadení arcidiecézy podľa noriem práva, aby sa čo najväčšieho vzťahovalo pastoračné dobro Božieho ľudu.
2. Má poslúžiť arcibiskupovi radou v záležitostiach určených zákonom, týmito štatútmi a vo veciach týkajúcich sa posvätenia veriacich, viery a mravov, všeobecnými princípmi riadenia arcidiecézy a dobra partikulárnej cirkvi. Pomáha mu pri formulovaní pastoračnej a administratívnej línie.
3. Arcibiskup má vypočuť jej mienku v záležitostiach väčšieho významu (kán. 500 § 2) ako sú: menovanie farárov na vymedzený čas (kán. 522); zriadenie, zmena a zrušenie dekanátov (kán. 374 § 2); ustanovenie, zmena a zrušenie osobnej farnosti (kán. 518); zverenie farnosti rehoľnému inštitútu prípadne zriadenie farnosti v kostole rehoľného inštitútu (kán. 520); zriadenie domu rehoľného inštitútu na území arcidiecézy (kán. 609 § 1); zriadenie verejných diecéznych združení (kán. 312 § 1); zriadenie inštitútu zasväteného života (kán. 579); zriadenie cirkevnej školy akéhokoľvek stupňa.
4. Arcibiskup si vždy vypočuje mienku *PR*
 - a) ohľadom konania diecéznej synody (kán. 461 § 1)
 - b) pri stanovovaní predpisov týkajúcich sa určenia milodarov a príspevkov veriacich (kán. 531 a 1263)
 - c) ohľadom ustanovenia pastoračných rád (kán. 536 § 1)

¹ Por. DRUHÝ Vatikánsky koncil, *Presbyterorum ordinis*, 7.

- d) pred daním súhlasu k stavbe nového kostola (kán. 1215)
- e) pred odovzdaním kostola na profánne účely (kán. 1222)
- f) pri zriaďovaní, zrušovaní alebo značných zmenách farností (kán. 515 § 2)
- g) pri výbere dvoch farárov-konzultorov v zmysle kán. 1742.

5. Arcibiskup potrebuje súhlas *PR* v prípadoch, keď to právo výslovne určuje (500 § 2).
6. Všetci členovia *PR* sú viazaní zúčastniť sa diecéznej synody (kán. 463 § 1.4°).
7. *PR* nie je kompetentná v otázkach, ktoré svojou vlastnou povahou požadujú diskretnú procedúru, ako je napríklad menovanie osôb do úradu alebo prerokúvanie problémov konkrétnych kňazov.

3. Členstvo a voľby

1. *PR* má najviac 20 členov. Tvoria ju členovia: a) zvolení samými kňazmi; b) na základe určitého úradu v arcidiecéze; c) menovaní arcibiskupom (kán. 497).
2. Funkčné obdobie *PR* začína odo dňa ustanovenia za člena dekrétom arcibiskupa a trvá päť rokov. Členstvo v *PR* je opakovateľné.
3. Členstvo v *PR* na základe voľby samotnými kňazmi by malo čo najplnšie odrážať rozmanitosť služieb a jednotlivé územia arcidiecézy (kán. 499).
4. Volení členovia sú tí, ktorých si kňazi slobodne zvolili podľa tohto štatútu a ktorí voľbu prijali. Volených členov je polovica, druhú polovicu tvoria členovia *ex officio* spolu s tými, ktorých menoval arcibiskup.
5. Každý kňaz s právom voliť zašle v stanovenom termíne na arcibiskupský úrad 3 mená. Volebná komisia určená arcibiskupom na tento účel spočíta hlasy a zostaví poradie 20 kňazov. Ich menoslov sa rozpošle každému kňazovi, ktorý si z nich zvolí 3 mená. Volebná komisia po sčítaní hlasov zostaví poradie 10 osôb, ktoré získali najviac hlasov. Títo tvoria volenú časť *PR*. V prípade rovnosti prednosť má starší ordináciu.
6. Členmi *PR* na základe úradu dokiaľ ho zastávajú sú: generálny vikár, biskupský vikár, súdny vikár, moderátor kúrie, kancelár kúrie a rektor seminára.
7. Právo voliť a byť zvolený do *PR* majú kňazi inkardinovaní do Košickej arcidiecézy a rezidujúci na jej území. To isté právo prislúcha kňazom neinkardinovaným do arcidiecézy vrátane rehoľných, ak na území Košickej arcidiecézy z poverenia arcibiskupa vykonávajú určitú pastoračnú činnosť.
8. Nové zloženie *PR* po podpísaní dekrétov jednotlivým členom *PR* sa zverejní v *ACAC*.
9. Členstvo v *PR* zaniká smrťou, stratou klerického stavu, stratou úradu (pre členov *ex officio*), odvolaním, dobrovoľnou rezignáciou prijatou arcibiskupom a ustanovením pre službu mimo arcidiecézy.
10. Uprázdnené miesto sa zaplní spôsobom, akým ono vzniklo na zostávajúce obdobie. Miesto voleného člena zaplní ten, kto je na ďalšom mieste v počte obdržaných hlasov.

4. Funkcie

1. Predsedom *PR* je arcibiskup; jeho úlohou je *PR* zvoliť, predsedáť jej a vymedziť otázky, ktoré sa majú na nej prerokovať, alebo prijať tie, ktoré predložili členovia *PR* (kán. 500 § 1).
2. Tajomníka *PR* menuje arcibiskup spomedzi členov *PR*. Jeho úlohou je pomáhať arcibiskupovi v úlohách súvisiacich so zasadaniami *PR*.
3. Tajomník *PR* je zodpovedný za agendu *PR*, za poslanie pozvánok a programu aspoň dva týždne pred zasadaním, archivuje záznamy a dokumenty *PR* a po skončení *PR* s dovoľením arcibiskupa publikuje závažné rozhodnutia a závery v *ACAC*.
4. Stály výbor *PR* pozostáva z tajomníka *PR* a dvoch členov, ktorých zvolí *PR*. Úlohou stáleho výboru je pomáhať arcibiskupovi pri výbere tém na prerokovanie a pri zostavení programu pre zasadanie *PR*. Stály výbor prijíma návrhy tém na plenárne zasadanie a spracuje návrh programu najneskôr tri týždne pred zasadaním *PR*.

5. Tajomník alebo jeden z členov stáleho výboru moderuje zasadnutie a prácu *PR*, ak arcibiskup nerozhodne ináč.
6. Všetci členovia *PR* majú zodpovedne preštudovať predložený program. Majú byť v kontakte s inými kňazmi a poznať ich mienku vzhľadom na záležitosti, ktoré sa budú prerokovávať.
7. Všetci sa majú účastniť zasadnutí a počas nich majú právo a povinnosť slobodne, otvorene, úprimne a zodpovedne prejavovať svoju mienku so zreteľom na spoločné dobro arcidiecézy a dôstojnosť osôb (kán. 127 § 3 a 213 § 3).
8. Keď právo stanovuje, že arcibiskup na úkony, ktoré treba urobiť, potrebuje súhlas alebo radu *PR*, musí ju zvolať. Ak právo k platnosti úkonu požaduje súhlas, vyžaduje sa, aby súhlas dala absolútna väčšina prítomných s hlasovacím právom; ak ide o radu má sa vyžiadať od všetkých prítomných členov *PR*.
9. Všetci členovia *PR* svoju službu vykonávajú bezplatne a zachovávajú náležitú mlčanlivosť (kán. 127 § 3).
10. Arcibiskup menuje spomedzi členov *PR* niektorých kňazov počtom od šesť do dvanásť, ktorí na päť rokov tvoria *kolégium konzultorov* (kán. 502).

5. Zasadania

1. *PR* sa schádza aspoň dvakrát v roku na riadnom zasadnutí (jar a jeseň).
2. Mimoriadne zasadania *PR* sa koná, ak o tom rozhodne arcibiskup, alebo ak o takéto zasadanie požiada aspoň jedna tretina členov *PR*.
3. Pre zasadanie sa vyžaduje prítomnosť viac ako polovice členov *PR*. Ak sa požadovaný počet nezíde v priebehu jednej hodiny od plánovaného začiatku stretnutia, prítomní členovia absolútnou väčšinou hlasov rozhodnú, či zasadanie bude alebo nebude prebiehať.
4. Hlasovanie môže byť verejné alebo tajné na požiadanie aspoň jedného z členov *PR*.
5. Pri hlasovaní rozhoduje nadpolovičná väčšina prítomných s hlasovacím právom. K hlasovaniu sa predložia iba jasne formulované návrhy.
6. Závery a rozhodnutia schválené alebo prijaté *PR* majú pre arcibiskupa iba poradný charakter, ak kánonické právo neurčuje niečo iné.
7. Na prejednanie špecifických otázok môžu byť arcibiskupom prizvaní odborníci z radu kňazov, diakonov a laikov.

4. Osobitné ustanovenia

1. Zmeniť štatút alebo jeho jednotlivé časti môže iba košický diecézny biskup po vypočutí mienky *PR* Košickej arcidiecézy.
2. Normy tohto štatútu zaväzujú všetkých členov *PR* (kán. 94 § 2).

*Schválil Mons. Alojz Tkáč, arcibiskup-metropolita
Košice, 30.11.2000 (Prot. č. 1380/00)*